

Redactioneel

Cultuur op meerdere fronten inzetbaar

Het kabinet investeert weer in kunst, cultuur en erfgoed, zo blijkt uit het Regeerakkoord van het kabinet-Rutte III. Bemoedigend nieuws. De tijd van bezuinigen in het culturele veld ligt achter ons, constateert Carla Dik-Faber (cultuurwoordvoerder ChristenUnie) opgelucht in deze *Boekman*.

Ook de andere coalitiepartijen onderschrijven in hun columns de toegevoegde waarde van kunst en cultuur. Cultuuroverdracht staat bij alle partijen hoog op de lijst, maar de accenten die de vier cultuurwoordvoerders plaatsen, verschillen subtiel. Waar Michel Rog (CDA) hartstochtelijk spreekt van cultuur als een vonk die overspringt en een vuur kan doen ontbranden, en pleit voor regionale differentiatie van aanbod, benadrukt Alexander Pechtold (D66) het belang van cultuureducatie en kunst als spiegel. Voor de VVD hangt de waarde van cultuur vooral samen met de toegankelijkheid voor en aantrekkingskracht op het publiek. En Carla Dik-Faber van de ChristenUnie benadrukt, naast de economische waarde, de maatschappelijke en artistieke waarde: 'Die zijn nauwelijks in geld uit te drukken.'

De variatie aan invalshoeken die hierboven duidelijk wordt, toont de complexiteit van het thema De waarde van cultuur. Pieter Bots buigt zich in het openingsartikel over de kern ervan, adequate begripsbepaling. Het artikel is het eerste van een tweeluik waarvan het volgende deel in *Boekman* 114 over stedelijke regio's en cultuur verschijnt (maart 2018).

De culturele waarde is waar het de maker of de consument om gaat, schrijft Quirijn van den Hoogen. Het is waarde voor henzelf. De economische en sociale waarden manifesteren zich op een ander niveau. Hij laat zien hoe de opeenvolgende regeringen er sinds 1992 een invulling aan gaven.

Claartje Bunnik stelt, een jaar na de publicatie van haar nieuwe model om de kwaliteit van gesub-

sidieerde culturele instellingen te beoordelen, vast dat een kanteling van het systeem nodig is. Haar boek *Naar waarde gewogen* uit 2016 was voor de Boekmanstichting aanleiding voor het organiseren van de debatreeks *De waarde van cultuur*, waarvan zij de aftrap verzorgde. Twee andere sprekers uit deze reeks, Tabo Goudswaard en Francesco Chiaravalloti, tonen in dit nummer eveneens onderzoeksvarianten op dit thema. Goudswaard laat zien dat kunstenaars op geheel eigen wijze lastige vraagstukken te lijf kunnen gaan. Chiaravalloti pleit ervoor dat geesteswetenschappers onbevangen het culturele veld onderzoeken, in plaats van de intrinsieke waarden met speculatieve argumentaties te verdedigen.

Het thema De waarde van cultuur kent vele facetten en invalshoeken, maar, zoals Pieter Bots vaststelt, de intrinsieke waarde komt naar voren als de onderscheidende waarde die een diepgaandere analyse verdient.

Ook de cijfers zijn onmisbaar in de discussie. Ter gelegenheid van de verschijning van de derde editie van de Cultuurindex Nederland, gelijktijdig met deze *Boekman*, leggen de samenstellers uit welke mogelijkheden de cultuurindex biedt voor het bepalen van de waarde van cultuur en hoe dit nader te onderzoeken valt.

Dit nummer bevat de eerste column van Gijs Scholten van Aschat, acteur en voorzitter van de Akademie van Kunsten. Hij zal in 2018 gastcolumnist zijn in *Boekman* en vanuit het kunstenaarsperspectief reageren op het desbetreffende thema. De redactie verheugt zich daarop. Na het lezen van zijn bijdrage begrijpt u waarom. •